

**Rada Miejska
Mysłowice**

ul. Powstańców 1
41-400 Mysłowice

P E T Y C J A

w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych

Działając na podstawie art. 2 ust. 1 oraz ust. 2 pkt. 1 i 2 ustawy o petycjach, składamy petycję w interesie publicznym oraz własnym w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątnięcia po kolizjach, wypadkach itp.) na drogach będących w zarządzie lub władaniu gminy Mysłowice.

Uprzejmie informujemy, iż skierowaliśmy do katowickiej Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismo w sprawie niezgodnych z prawem praktyk monopolistycznych gminy Mysłowice. Zmuszeni byliśmy też skierować zawiadomienia do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Prokuratury Rejonowej w Mysłowicach wobec rażąco niezgodnego z prawem uchylania się gminy Mysłowice od usuwania skutków zdarzeń drogowych.

Działając w imieniu [REDAKTOWANE] uprzejmie informujemy, iż realizujemy obecnie jedno z najważniejszych zadań statutowych, tj. działanie na rzecz poprawy standardów:

- świadczenia pomocy uczestnikom kolizji, ofiarom wypadków oraz katastrof drogowych
- usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątnięcia po kolizjach i wypadkach)

Pragniemy zaznaczyć, że [REDAKTOWANE] jest sygnatariuszem Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Realizując w/w cele statutowe od stycznia 2019 prowadzimy ogólnopolski proces monitoringu oraz konsultacji, dotyczących tego problemu, ze wszystkimi interesariuszami, w tym m.in. z Ministerstwem Infrastruktury, Ministerstwem Ochrony Środowiska, Komendą Główną PSP, jednostkami Straży Pożarnej, Krajową (także wojewódzką) Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Wystąpiliśmy do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (także do delegatury

UOKiK w Katowicach), do Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych (także do RIO w Katowicach).

Zebrałiśmy wszelkie dane w przedmiotowym obszarze, w tym m.in. aktualne umowy gmin z podmiotami sprzątającymi z prawie wszystkich większych gmin w Polsce, dane wszystkich Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i in.

Przedstawiamy prezydentom, burmistrzom, zarządcom dróg w gminach nasze rekomendacje w tej sprawie. Analizujemy umowy (oraz inne dokumenty) gmin zawarte z różnymi firmami sprzątającymi. Ponieważ także świadczymy tego rodzaju usługi jako działalność odpłatną pożytku publicznego, wystaliśmy ofertę ich świadczenia do wszystkich większych gmin w woj. śląskim.

Realizując swoje cele statutowe przygotowujemy ogólnopolski raport nt. działań gmin w tym obszarze, ze wskazaniem istniejących patologii w niektórych gminach. Obecnie pracujemy nad przygotowaniem propozycji niezbędnych zmian prawnych, we współpracy z zainteresowanymi posłami na Sejm R.P. Więcej informacji na naszej stronie

Z przykrością odnotowujemy, iż gmina Mysłówice w przedmiotowym obszarze rażąco nie działa zgodnie z prawem. Zwracamy się z niniejszą petycją w trosce o przywrócenie w gminie Mysłówice respektu wobec prawa.

W pierwszej kolejności zmuszeni jesteśmy wskazać obowiązujący stan prawny. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za szkodę, zdefiniowaną w Kodeksie cywilnym, także zgodnie z aktualnym orzecznictwem sądowym, w tym Sądu Najwyższego, za szkodę powstałą wskutek kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego odpowiada sprawca tej szkody. W przypadku gdy nie wywiąże się z obowiązku usunięcia skutków zdarzenia (niestety jest to dość powszechne zachowanie), obowiązek ten spoczywa na gminie jako zarządcy dróg będących w jej zarządzie bądź władaniu.

Elementem szkody komunikacyjnej jest zwykle także zanieczyszczenie drogi, pasa drogowego substancjami będącymi następstwem kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpady będące następstwem takich zdarzeń są odpadami niebezpiecznymi (dość rzadko) lub innymi niż niebezpieczne (w zdecydowanej większości przypadków).

Zgodnie z prawem, jednostki Straży Pożarnej mają obowiązek usuwać wyłącznie odpady niebezpieczne. Za usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (jeśli nie wywiąże się z tego obowiązku sprawca) odpowiedzialna jest gmina, jako zarządca drogi. Zgodnie z aktualnym orzecznictwem sądowym, gmina ma obowiązek dochowania w tym zakresie należytej staranności, co w praktyce oznacza, iż zobowiązana jest do usuwania odpadów innych niż niebezpieczne, będących następstwem kolizji, wypadku lub innego zdarzenia drogowego, niezwłocznie po danym zdarzeniu.

Działania zarządców dróg, polegające na usuwaniu skutków zdarzeń drogowych nie są tożsame z bieżącym utrzymaniem dróg w czystości. Odpady po kolizjach i wypadkach nie są odpadami komunalnymi. Gmina nie może płacić za ich usuwanie, ponieważ narusza to dyscyplinę finansów publicznych. Zgodnie z prawem zobowiązany do pokrycia szkody (z polisy OC) jest sprawca zdarzenia, w przypadku niemożliwości jego ustalenia, zgodnie z ustawą o odpadach koszty pokrywa Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska.

Warto także podkreślić, iż usuwanie skutków zdarzeń drogowych (kolokwialnie: sprzątanie po kolizjach i wypadkach) nie jest tożsame z działalnością usuwania odpadów komunalnych. Nie jest to także regulowana działalność gospodarcza, zatem każda gmina musi przestrzegać zasady wolnej konkurencji, nie może stosować praktyk

monopolistycznych, nie może nadużywać pozycji dominującej. W praktyce oznacza to, że gmina nie może ustanawiać faktycznego monopolu na świadczenie w/w usług dla utworzonych przez siebie podmiotów np. zajmujących się zarządem drogami, utrzymaniem czystości czy usuwaniem odpadów.

Podkreślenia wymaga, że jednostka samorządu terytorialnego, w tym gmina, może być traktowana jako przedsiębiorca w świetle polskich przepisów prawa antymonopolowego, co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym (np. w wyroku Sądu Antymonopolowego z 12 października 1994 r., sygn. akt XVII Amr 27/94). Nie ma przy tym znaczenia, czy działa bezpośrednio, za pomocą spółki komunalnej, czy też za pomocą jednostki budżetowej.

Składamy petycję w sprawie zaprzestania niezgodnych z prawem działań gminy Mysłowice w przedmiotowym obszarze usuwania skutków zdarzeń drogowych.

Obecny stan faktyczny w w/w obszarze jest rażąco niezgodny z prawem. Władze gminy Mysłowice niezgodnie z prawem uchylają się od realizacji tego ustawowego obowiązku, twierdząc kuriozalnie iż „usuwanie skutków wypadków i kolizji drogowych nie pozostaje w sferze zadań gminy Mysłowice”. Należy w tym miejscu podkreślić, iż obowiązek ten w pierwszej kolejności obciąża sprawcę zdarzenia drogowego. Jednak wobec dość powszechnej praktyki uchylania się sprawców od realizacji tego obowiązku, na gminie, jako na zarządcy drogi – zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 19 ustawy o odpadach – spoczywa obowiązek usunięcia skutków zdarzenia drogowego. Zgodnie z zasadami odpowiedzialności za szkodę, gmina powinna wystąpić o zwrot kosztów w/w działań do ubezpieczyciela sprawcy zdarzenia drogowego, lub w przypadku niemożliwości jego ustalenia – do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ponadto, gmina Mysłowice rażąco niezgodnie z prawem dopuszcza się praktyki monopolistycznej, polegającej na blokowaniu możliwości świadczenia w/w usług przed podmioty rynkowe, poprzez odmowę zawarcia umowy do działania w jej imieniu na drogach będących we władaniu bądź zarządzie gminy.

Pismem z dnia 07 stycznia 2019, adresowanym do prezydenta Dariusza Wójtowicza [REDAKTOWANE] zaoferowała bezpłatne dla gminy Mysłowice świadczenie usług usuwania skutków zdarzeń drogowych. Pismo nie spowodowało właściwej reakcji, w uzupełnieniu pismem z 23 kwietnia br. przestaliśmy dodatkowe wyjaśnienia. Ponadto prowadzona była korespondencja e-mail. W odpowiedzi, pismem dnia z 30 kwietnia br. znak: BP.525.1.2019.PA Prezydent Dariusz Wójtowicz kuriozalnie podniósł, iż „usuwanie skutków wypadków i kolizji drogowych nie pozostaje w sferze zadań gminy Mysłowice”.

Pismem z dnia [REDAKTOWANE] 03 maja 2019 r. poprosiła o spotkanie w celu rozwiązania istniejącego problemu sprzątnięcia po kolizjach, wypadkach oraz innych zdarzeniach drogowych na drogach będących w zarządzie lub władaniu gminy Mysłowice. Ponadto wskazaliśmy istotę zaistniałego problemu. W odpowiedzi, pismem z dnia 20 maja br. znak: BP.525.1.2019.PA Prezydent Dariusz Wójtowicz podniósł – nieco odmiennie niż w poprzednim piśmie - iż „obowiązki Prezydenta Miasta mają charakter pomocniczy”. Pismem z dnia 04 czerwca 2019 r. wskazaliśmy wadliwość prawną podniesionej przez prezydenta argumentacji.

Niestety, nasze wyjaśnienia wskazujące na wadliwe rozumienie przepisów prawa nie spotkały się z żadną refleksją, tym bardziej nie podjęto żadnych działań, mających rozwiązać zaistniały problem. Przedstawiciele gminy nie wskazali jak zamierzają przywrócić respekt wobec prawa, czy, kiedy oraz w jaki sposób podejmą swoje

ustawowe obowiązki zarządcy dróg. Nie wskazali także czy, kiedy oraz w jaki sposób zaprzestaną niezgodnych z prawem praktyk monopolistycznych oraz przywrócą respekt wobec prawa także w tym zakresie.

Postulujemy zatem niezwłoczne podjęcie przez Radę Miejską Mysłowic działań przywracających respekt wobec prawa w przedmiotowym obszarze.

Poddajemy Radnym pod rozwagę możliwość zwołania w tej sprawie posiedzenia odpowiedniej komisji Rady Miejskiej. Jako organizacja pozarządowa działająca w interesie publicznym jesteśmy gotowi włączyć się w proces naprawy w przedmiotowym obszarze.